

ЗАТВЕРДЖУЮ
Генеральний прокурор

 А. Костін

«31» 08 2022 року

ЗВІТ
про проведену оцінку результатів виконання заходів, передбачених
антикорупційною програмою Офісу Генерального прокурора
на 2021–2022 роки

На виконання статті 19 Закону України «Про запобігання корупції» наказом Генерального прокурора від 12.03.2021 № 64 затверджено антикорупційну програму Офісу Генерального прокурора на 2021–2022 роки (далі – антикорупційна програма), яку погоджено наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 31.05.2021 № 284/21.

Комісією з оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури (далі – комісія) ідентифіковано **15** корупційних ризиків, що потребують додаткових запобіжників, з них **7**, які можуть виникнути при здійсненні функцій органів прокуратури України, **2** – при врегулюванні діяльності, **5** – при управлінні фінансами, здійсненні внутрішнього контролю, аудиту та **1** – в системі внутрішньої безпеки.

Комісією проведено оцінювання ідентифікованих корупційних ризиків. Так, визначено **14** – із середнім рівнем, **1** – з низьким і прийнято рішення включити до звіту ідентифіковані ризики із середнім та низьким рівнями.

До виконання антикорупційної програми залучені Офіс Генерального прокурора, обласні прокуратури, Тренінговий центр прокурорів України.

Пунктом 1 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено можливість вчинення прокурором зловживань при внесенні в ЄРДР змін до фабули кримінального правопорушення.

На усунення вказаного корупційного ризику в наказі Генерального прокурора від 30.09.2021 № 309 «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні» з метою попередження можливості вчинення прокурором зловживань при внесенні змін до фабули кримінального правопорушення та їх своєчасного припинення і попередження передбачено механізми контролю за додержанням прокурорами всіх рівнів вимог закону щодо критеріїв, підстав та порядку внесення змін до фабули кримінального правопорушення.

Так, п. 2 зазначеного наказу зобов'язано керівництво обласних прокуратур та відповідних самостійних структурних підрозділів прокуратур відповідного рівня забезпечувати: щоденний моніторинг ЄРДР, систематичний – Єдиного державного

реєстру судових рішень та інформаційно-аналітичної системи «Облік та статистика органів прокуратури»; витребування та вивчення інформації про хід і результати досудового розслідування та судового розгляду кримінального провадження; матеріалів кримінального провадження для ретельного вивчення; підготовку проєктів процесуальних та інших документів із питань діяльності прокурорів у кримінальному провадженні тощо.

Щоденний моніторинг ЄРДР, з урахуванням норм розділів I (*передусім пункти 1–3*), II (*передусім пункти 1–3 та 8*) Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, у яких чітко визначено підстави, механізми та порядок внесення реєстраторами та користувачами відомостей до ЄРДР та їх редагування, надає прокурорам можливість вчасно виявляти, припиняти та попереджувати ймовірні зловживання, у тому числі й при внесенні в ЄРДР змін до фабули кримінального правопорушення.

На виконання вимог указаних нормативних актів Офісу Генерального прокурора та за ініціативою його самостійних структурних підрозділів, зокрема Департаменту нагляду за додержанням законів Національною поліцією України та органами, які ведуть боротьбу з організованою та транснаціональною злочинністю, до ЄРДР внесені відомості щодо 29 укритих органами Національної поліції України кримінальних правопорушень (*шляхом неправильного відображення фактичних даних у фабулах кримінального правопорушення*), які своєчасно не були виявлені та припинені прокурорами на місцях, з цих же підстав змінено правову кваліфікацію у 493 провадженнях, скасовано 483 рішень про закриття кримінальних проваджень.

Виявлені численні випадки грубого ігнорування територіальними органами Національної поліції вимог законодавства при прийманні та реєстрації заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення з метою створення видимості статистичного покращення діяльності, а саме: приховування кримінальних правопорушень від реєстрації, несвоєчасність внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Зокрема, практикується приєднання заяв громадян про викрадення майна до раніше зареєстрованих кримінальних проваджень за ст. 438 КК України, у той час як злочин вчинено вже після завершення військових дій.

Наприклад, у період з 24.02.2022 по 31.05.2022 в одному з підрозділів Національної поліції України до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено відомості про 770 кримінальних проваджень за ч. 1 ст. 438 КК України, в яких зареєстровано та приєднано відомості за 3778 повідомленнями з журналу єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, з них понад 850 щодо крадіжок з будинків та інших помешкань.

З метою усунення та попередження вищезазначених порушень до Вінницької, Запорізької, Харківської, Київської, Житомирської, Дніпропетровської, Львівської, Луганської, Донецької та Херсонської обласних прокуратур Офісом Генерального прокурора направлено відповідні листи-зауваження.

Пунктом 2 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено можливість зловживання прокурором повноваженнями через відсутність стандартів здійснення

нагляду за додержанням законів під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій та застосування заходів забезпечення кримінального провадження у сфері захисту інвестицій.

З метою реалізації положень Стратегії розвитку прокуратури на 2021–2023 роки щодо ефективності реалізації конституційних функцій прокуратури при забезпеченні дотримання прав суб'єктів господарювання та інвестиційної діяльності під час проведення досудового розслідування Генеральним прокурором утворено спільну робочу групу, яка у співпраці з міжнародними партнерами та відомими правниками працює над створенням Стандартів діяльності прокурорів у сфері захисту інвестицій під час досудового розслідування.

Розробка Стандартів спрямована на вирішення питання щодо удосконалення методичного супроводу роботи прокурора без посягання на його самостійність та одночасно надання прокурорам уніфікованих орієнтирів з метою формування єдиної сталої практики.

Такий підхід забезпечить оперативність у практичній діяльності прокурора, єдність прокурорської практики та підвищення фахового рівня в роботі прокурорів.

Наказом Генерального прокурора від 26.01.2022 № 10 затверджено Стандарти діяльності прокурорів у сфері захисту інвестицій під час досудового розслідування.

Пунктом 3 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено можливість вчинення прокурором зловживань через неврегульованість у відомчих організаційно-розпорядчих актах механізмів контролю за станом розгляду та реалізації прокурором наявних інформаційних матеріалів з питань застосування заходів представницького характеру на етапах пред'явлення позову та моніторингу ЄДРСР.

З метою усунення вказаного корупційного ризику наказом Генерального прокурора від 08.06.2021 № 191 затверджено зміни до наказу Генерального прокурора від 21.08.2020 № 389 «Про організацію діяльності прокурорів щодо представництва інтересів держави в суді» (розміщено на офіційному вебсайті Офісу Генерального прокурора).

Зазначеним вище наказом галузевий наказ доповнено низкою норм, якими з метою недопущення безпідставного та необґрунтованого витребування від уповноважених органів даних встановлено чіткі та конкретні вимоги порядку і підстав направлення до розпорядників інформації запитів про надання відомостей і матеріалів, що можуть свідчити про наявність підстав для вжиття заходів представницького характеру на захист порушених інтересів держави.

Також запроваджено механізми здійснення відомчого контролю за своєчасністю та повнотою опрацювання отриманих від розпорядників інформації матеріалів, а також законністю прийнятого за наслідками цієї діяльності рішення.

Зокрема, наказом встановлено: місячний строк для прийняття рішення щодо наявності/відсутності підстав для застосування представницьких повноважень, який обраховується з моменту отримання відповіді на останній запит про надання інформації (матеріалів); унормовано порядок і строки інформування прокуратури

вищого рівня про всі рішення щодо невжиття представницьких заходів за наслідками опрацювання витребуваних даних.

Окрім того, на керівників підрозділів представництва та інших структурних підрозділів Офісу Генерального прокурора, обласних прокуратур, а також керівництво окружних прокуратур відповідно до їхньої компетенції покладено обов'язок щодо здійснення контролю за обґрунтованістю, своєчасністю та законністю здійснення підпорядкованими прокурорами діяльності із витребування, опрацювання та реалізації відомостей, які можуть свідчити про наявність підстав для застосування представницьких повноважень.

З метою отримання даних стосовно ефективності реалізації запроваджених заходів у Департаменті представництва інтересів держави в суді здійснюється періодичний моніторинг виконання підпорядкованими прокуратурами наведених вище новел галузевого наказу, який здійснюється шляхом опрацювання розміщених в електронних наглядових провадженнях документів.

За результатами цієї діяльності фактів, які б свідчили про недотримання прокурорами запровадженого порядку, зловживань при витребуванні або опрацюванні одержаних від розпорядних інформації матеріалів, безпідставного неприйняття у них рішень про застосування представницьких повноважень або прийняття несвоєчасних і необґрунтованих рішень не виявлено. Інформація про наявність таких фактів з інших джерел не надходила.

Пунктом 4 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено можливість вчинення прокурором зловживань через недостатнє нормативне регулювання повноважень прокурора як спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції поза межами кримінального провадження та порядку реалізації таких повноважень.

На виконання зазначеного пункту управлінням підтримання публічного обвинувачення в суді розроблено проєкт Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо забезпечення інституційного механізму запобігання корупції)».

Зазначений проєкт Закону України погоджено Департаментом організаційно-контрольної діяльності, правового та аналітичного забезпечення.

Листом Генерального прокурора від 19.10.2021 № 22/31589вих-21 зазначений вище законопроєкт направлено Голові Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

Пунктом 5 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено можливість вчинення прокурором зловживань через недостатнє регулювання порядку прийняття рішення в порядку ст. 65-1 Закону України «Про запобігання корупції» щодо внесення подання з метою виявлення причин та умов, що сприяли вчиненню корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, та ініціювання проведення службового розслідування з цих питань.

З метою приведення у відповідність зі змінами у законодавстві, системі прокуратури та структурі її органів, а також задля належного врегулювання

діяльності та розмежування повноважень прокуратур різних рівнів управлінням 22 із залученням Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Спеціалізованої екологічної прокуратури, Генеральної інспекції, Спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері підготовлено проєкт наказу Генерального прокурора «Про організацію діяльності органів прокуратури у сфері запобігання і протидії корупції поза межами кримінального провадження» (у т.ч. із пропозицією наказ Генерального прокурора України від 13.07.2018 № 135 «Про розмежування повноважень прокурорів у сфері запобігання та протидії корупції поза межами кримінального провадження» визнати таким, що втратив чинність).

Зазначений проєкт узгоджено Департаментом організаційно-контрольної діяльності, правового та аналітичного забезпечення, після чого Генеральним прокурором 18.11.2021 підписано наказ № 365 «Про організацію діяльності органів прокуратури у сфері запобігання і протидії корупції поза межами кримінального провадження».

Згаданий наказ 19.11.2021 скеровано для відома відповідним керівникам Офісу Генерального прокурора та самостійних структурних підрозділів Офісу, а також керівникам прокуратур обласного рівня.

Пунктом 6 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено можливість зловживання прокурорами наданими їм процесуальними повноваженнями під час підготовки та подання апеляційних скарг з метою задоволення приватного інтересу, свого або третіх осіб.

З метою усунення вказаного корупційного ризику підготовлено методичні рекомендації з питань оскарження прокурором судових рішень у кримінальних провадженнях в апеляційному порядку. Зазначений методичний документ схвалений рішенням методичної ради (протокол від 25.11.2021 № 9) та затверджений Генеральним прокурором 29.12.2021.

У розділі 6 цих методичних рекомендацій закріплено основні вимоги до апеляційної скарги з урахуванням вимог чинного законодавства та судової практики. Крім того у додатках № № 1, 2 наведено зразки апеляційних скарг прокурора на реабілітуючі судові рішення та на незаконні вироки, які оскаржуються через невідповідність призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого.

Для забезпечення врахування у практичній діяльності органів прокуратури методичні рекомендації «Оскарження прокурором судових рішень у кримінальних провадженнях в апеляційному порядку» 30.12.2021 за № 22/2-142вих-788ОКВ-21 направлено керівникам обласних прокуратур.

Пунктом 7 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено можливість вчинення керівником органу прокуратури зловживань при прийнятті рішення про визначення прокурора, який здійснюватиме повноваження прокурора у конкретному кримінальному провадженні з метою задоволення приватного інтересу, свого або третіх осіб.

З метою усунення вказаного корупційного ризику пунктом 9.4 наказу Генерального прокурора від 30.09.2021 № 309 «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні» зобов'язано керівників прокуратур відповідного рівня призначати прокурора у конкретному кримінальному провадженні невідкладно, але не пізніше доби з моменту отримання повідомлення слідчого (детектива, дізнавача) про початок досудового розслідування, про що виносити постанову з додержанням вимог ч. 6 ст. 110 КПК України.

Крім того, відповідно до пункту 9.5 цього наказу в складних кримінальних провадженнях керівники органів прокуратури визначають групи прокурорів, зокрема із числа прокурорів прокуратур різних рівнів, а також прокурора для керівництва такою групою (старшого групи прокурорів), який забезпечує загальне планування, розподіл обов'язків і навантаження між членами групи, їх доступ до накопиченої інформації, обмін потрібною інформацією, контроль за своєчасністю та повнотою проведення процесуальних і слідчих дій, урахування мотивованих позицій прокурорів групи щодо додержання вимог законодавства, виконання завдань кримінального провадження, реагування на факти порушень вимог кримінального процесуального законодавства.

На виконання вимог указаних вище нормативних актів Генерального прокурора за результатами моніторингу ЄРДР Департаментом нагляду за додержанням законів Національною поліцією України та органами, які ведуть боротьбу з організованою та транснаціональною злочинністю, у 2021 році забезпечено зменшення кількості своєчасно непризначених прокурорів у кримінальних провадженнях слідчих поліції з 51 тис. на початку року до 6 тис. на кінець звітного періоду.

На теперішній час не призначено прокурорів у 3,8 тис. (з них 1,5 тис. у Донецькій області) кримінальних проваджень. Такому позитивному результату сприяло також виконання обласними прокурорами вимог 2 листів Офісу Генерального прокурора, в яких було звернуто увагу керівників обласних прокуратур на необхідність своєчасного призначення та зміни прокурора у кримінальних провадженнях.

Пунктом 8 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено можливість зловживань через прийняття рішення безпосереднім керівником під час оцінки якості роботи підпорядкованих прокурорів, може здійснюватися з огляду на його особисте ставлення до прокурора.

На виконання вказаного пункту з метою розроблення та впровадження комплексної та неупередженої системи оцінювання якості роботи прокурорів наказом Генерального прокурора від 29.12.2021 № 407 затверджено Положення про систему оцінювання якості роботи прокурорів (далі – Положення), яке набирає чинності з 01.01.2023.

Зазначеним наказом з 01.01.2022 запроваджено оцінювання якості роботи прокурорів згідно з цим Положенням в тестовому режимі:

- 1) в Офісі Генерального прокурора в:
 - управлінні процесуального керівництва досудовим розслідуванням у кримінальних провадженнях щодо організованої злочинності Департаменту

нагляду за додержанням законів Національною поліцією України та органами, які ведуть боротьбу з організованою та транснаціональною злочинністю;

- управлінні організації процесуального керівництва досудовим розслідуванням, яке здійснюється слідчими територіальних підрозділів Державного бюро розслідувань Департаменту організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням органів Державного бюро розслідувань, нагляду за його оперативними підрозділами та підтримання публічно обвинувачення у відповідних провадженнях;

- Спеціалізованій екологічній прокуратурі (на правах департаменту);

2) у Львівській, Одеській та Харківській обласних прокуратурах в:

- управління нагляду за додержанням законів Національною поліцією України та органами, які ведуть боротьбу з організованою та транснаціональною злочинністю;
- управління процесуального керівництва у кримінальних провадженнях слідчих територіального управління Державного бюро розслідувань;
- Спеціалізованій екологічній прокуратурі (на правах відділу);

3) в окружних прокуратурах зазначених обласних прокуратур:

- Золочівській окружній прокуратурі Львівської області;
- Доброславській окружній прокуратурі Одеської області;
- Красноградській окружній прокуратурі Харківської області.

Пунктом 9 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено можливість зловживань через недостатнє регулювання розмежування повноважень між структурними підрозділами Офісу Генерального прокурора та прокуратур нижчого рівня з питань прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність. З метою недопущення можливого зловживання через недостатнє регулювання розмежування повноважень між структурними підрозділами Офісу Генерального прокурора та прокуратур нижчого рівня з питань прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, Департаментом нагляду за додержанням законів Національною поліцією України та органами, які ведуть боротьбу з організованою та транснаціональною злочинністю, підготовлено проект наказу Генерального прокурора «Про організацію в органах прокуратури нагляду за додержанням законів органами, що проводять оперативно-розшукову діяльність», в якому закладене відповідне розмежування.

На теперішній час указаний проект наказу перебуває на узгодженні заінтересованих самостійних структурних підрозділів Офісу Генерального прокурора.

Пунктом 10 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено можливість зловживання при прийнятті Комісією з житлово-побутових питань рішень про надання службового житла.

З метою усунення цього корупційного ризику Генеральним прокурором 29 грудня 2021 року видано наказ № 402 «Про внесення змін до Положення про порядок надання службових жилих приміщень і користування ними в органах

прокуратури та Положення про житлово-побутові комісії в органах прокуратури, затверджених наказом Генерального прокурора від 17.07.2020 № 323», у якому визначено чіткі критерії для прийняття комісіями з житлово-побутових питань рішень про надання службових жилих приміщень.

Також на офіційному вебсайті Офісу Генерального прокурора оприлюднено інформацію про надання працівникам службових жилих приміщень у 2021 році: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/ogolosennya-4201>.

Пунктом 11 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено можливість зловживань через незабезпечення європейських стандартів та гарантій Закону України «Про прокуратуру» щодо матеріального, соціального та пенсійного забезпечення працівників органів прокуратури.

У ході опрацювання порушеного питання встановлено, що обмеження розміру пенсій прокурорів встановлено не лише в абз. 6 ч. 15 ст. 86 Закону України «Про прокуратуру», а також у:

- п. 13-2 р. XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»: «Максимальний розмір пенсії, призначеної на умовах законів України «Про державну службу», «Про прокуратуру», «Про статус народного депутата України», «Про наукову і науково-технічну діяльність» (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною), не може перевищувати десяти розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність.»;

- ст. 2 Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи»: «Максимальний розмір пенсії (крім пенсійних виплат, що здійснюються з Накопичувального пенсійного фонду) або щомісячного довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною), призначених (перерахованих) відповідно до ... законів України ... «Про прокуратуру», не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. Тобто відповідне питання є комплексним і регулюється не лише профільним Законом.

Управлінням правового забезпечення підготовлено проєкт змін до вищевказаних законодавчих актів.

Поряд із цим у ході вивчення питання щодо законодавчих змін, під час підготовки обґрунтування необхідності їх внесення, що є ключовим для суб'єктів законодавчої ініціативи – народних депутатів України при вирішенні питань щодо внесення законопроектів на розгляд парламенту, встановлено наступне.

Наразі на розгляді Конституційного Суду України перебувають конституційні скарги щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень першого речення абз. 6 ч. 15 ст. 86 Закону України «Про прокуратуру»

та окремих положень ч. 1 ст. 2 Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи», якими встановлено обмеження розміру пенсій прокурорам.

За п'ятьма конституційними скаргами Конституційним Судом України відкрито конституційне провадження (3 з яких об'єднані в одне конституційне провадження), а щодо інших вирішується питання про відкриття чи відмову у відкритті конституційного провадження.

Розгляд Конституційним Судом України конституційних скарг з порушеного питання пов'язаний з реалізацією відповідного заходу антикорупційної програми.

У разі позитивного вирішення Конституційним Судом України конституційних скарг потреби у прийнятті відповідного законопроекту не буде.

Водночас у разі відмови в задоволенні конституційних скарг, тобто визнанні відповідних законодавчих положень такими, що відповідають Конституції України, вочевидь потрібно буде ініціювати законодавчі зміни з порушеного питання.

Слід урахувати, що практика скерування до профільного Комітету законопроектів засвідчила, що суб'єкти законодавчої ініціативи – народні депутати України, розглядаючи питання щодо внесення того чи іншого законопроекту на розгляд парламенту, детально вивчають його обґрунтування, а також ураховують позицію судів, у тому числі й Конституційного Суду України, з відповідних питань (у разі її наявності).

Факт розгляду Конституційним Судом України питання, щодо якого ініціюватиметься законопроект, може відіграти вирішальну роль під час прийняття суб'єктами законодавчої ініціативи – народними депутатами України рішення про внесення на розгляд парламенту відповідного законопроекту.

Вочевидь відсутність остаточного рішення Конституційного Суду України з порушеного питання не сприятиме тому, щоб розроблений законопроект був підтриманий суб'єктами законодавчої ініціативи – народними депутатами України та внесений на розгляд парламенту.

У зв'язку з цим, зважаючи на розгляд питання Конституційним Судом України, убачається доцільним відтермінувати строк направлення законопроекту суб'єктам законодавчої ініціативи.

Крім цього, варто враховувати, що у разі відмови Конституційним Судом України в задоволенні конституційних скарг висновки Суду можливо буде покласти в основу обґрунтування необхідності внесення законодавчих змін для вирішення цього питання.

Слід зауважити, що Конституційним Судом України розглядалося питання конституційності, зокрема, ст. 2 Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи», якою серед інших встановлено обмеження щодо розміру пенсій прокурорів, у частині, що стосується суддів.

Конституційний Суд України рішенням від 03.06.2013 № 3-рп/2013 визнав такою, що не відповідає Конституції України (є неконституційною), ст. 2 вказаного Закону в частині поширення її дії на суддів.

З огляду на сталість практики Конституційного Суду України в частині аналізу відповідності законів Конституції України можливо припустити, що

вказане рішення може бути приводом для позитивного вирішення конституційних скарг у частині, що стосується обмеження розміру пенсій прокурорів.

Пунктом 12 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено поділ одного предмета закупівлі для укладення прямого договору або застосування спрощеної закупівлі.

Правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави визначені Законом України «Про публічні закупівлі» (далі – Закон) та іншими нормативно-правовими актами у цій сфері.

Ураховуючи пункт 4 розділу 10 Прикінцевих та перехідних положень Закону (припинення з 01 січня 2022 року тендерних комітетів) та відповідно до статті 11 Закону наказами Генерального прокурора від 31 грудня 2021 року № 411 та № 412 визначено уповноважених осіб Офісу Генерального прокурора, відповідальних за організацію та проведення процедур закупівель / спрощених закупівель, а також затверджено Положення про цих уповноважених осіб.

За період з 01.01.2022 по 12.08.2022 уповноваженими особами проведено 83 процедури закупівлі, з них:

- 46 звітів про договір про закупівлю;
- 12 відкритих торгів;
- 11 спрощених закупівель;
- 8 відкритих торгів з публікацією англійською мовою;
- 6 переговорних процедур закупівель.

Загальна економія коштів (від початкової очікуваної вартості) за результатами закупівель становить – 361 103 грн. Середній відсоток економії становить 24,55% (дані сформовано за допомогою професійного модуля аналітики bipro.prozorro).

Слід зазначити, що недопущення поділу предмета на частини залежить від належного планування необхідної потреби. Планування закупівель та інші передумови здійснення закупівель визначаються статтею 4 Закону.

У зв'язку із вищенаведеним, а також ураховуючи Порядок визначення предмета закупівлі, затверджений наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 15.04.2020 № 708, на початку 2022 бюджетного року визначено відповідні предмети закупівлі із застосуванням Єдиного закупівельного словника (ДК 021:2015) (далі – ЄЗС) з метою подальшого недопущення поділу предмета на частини.

Окремо потрібно зауважити, що у зв'язку зі збройною агресією в Україні було введено воєнний стан відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні».

Ураховуючи зазначене, Кабінетом Міністрів України прийнято 28.02.2022 постанову № 169 «Деякі питання здійснення оборонних та публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану» (зі змінами) (далі – постанова 169), відповідно до якої в умовах воєнного стану оборонні та публічні закупівлі товарів, робіт і послуг здійснюються:

- вартість яких дорівнює або перевищує 50 тис. гривень, із застосуванням електронного каталогу та/або порядку проведення спрощених закупівель,

встановленого Законом;

- у разі здійснення закупівлі, вартість якої є меншою ніж 50 тис. гривень, без використання електронної системи закупівель замовник обов'язково дотримується принципів здійснення публічних закупівель, не вносить інформацію про таку закупівлю до річного плану та не оприлюднює в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель.

З метою забезпечення потреб Офісу Генерального прокурора в умовах воєнного стану відповідно до постанови 169 наказом першого заступника Генерального прокурора від 04.03.2022 № 21/26:

- затверджено Перелік та обсяги закупівель товарів, робіт і послуг, які необхідно здійснити для забезпечення потреб (на виконання підпункту 2 пункту 1 постанови 169);
- визначено відповідальних осіб за організацію, проведення та оприлюднення закупівель в умовах воєнного стану (на виконання підпункту 4-1 пункту 1 постанови 169).

Загалом станом на 12.08.2022 для забезпечення потреб Офісу Генерального прокурора в умовах воєнного стану відповідно до положень постанови 169 укладено 150 договорів (папір офісний А4, пально-мастильні матеріали, послуги з технічної підтримки вебпорталу, ЄРДР, усного перекладу тощо).

Пунктом 13 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено дискримінаційні умови тендерної документації та обмеження конкуренції.

Уповноваженими особами Офісу Генерального прокурора під час проведення процедур здійснюється неухильне дотримання принципів публічних закупівель та недискримінація учасників (стаття 5 Закону), зокрема:

- добросовісна конкуренція серед учасників;
- максимальна економія, ефективність та пропорційність;
- відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель;
- недискримінація учасників та рівне ставлення до них;
- об'єктивне та неупереджене визначення переможця процедури закупівлі/спрощеної закупівлі;
- запобігання корупційним діям і зловживанням.

При формуванні тендерної документації/оголошення про проведення закупівлі уповноваженими особами постійно здійснюється їх аналіз на предмет наявності вимог (кваліфікаційні та інші вимоги до постачальників), які можуть вважатися дискримінаційними.

Крім того, здійснюється моніторинг практики Органу оскарження – Антимонопольного комітету України (далі – АМКУ). Досліджуються скарги учасників процедур на інших замовників, а також аналіз прийнятих щодо них рішень Постійно діючою адміністративною колегією з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель.

Дослідити скарги, які учасники публічних закупівель подають до Антимонопольного комітету України, можливо за допомогою публічного модуля аналітики – ВІ Prozorro. Загалом функціонал дає змогу виявляти системні

проблеми, що потребують вирішення та підтримання рівних правил гри і збільшення кількості учасників торгів.

«Аналіз скарг» модуля аналітики складається з кількох компонентів:

- панелі індикаторів (кількість скарг, кількість виконаних рішень АМКУ, кількість лотів зі скаргою та їх відсоток, очікувана вартість лотів зі скаргою, кількість скаржників, кількість організаторів зі скаргою тощо);
- діаграми «Рейтинги», «Розподіл», «Динаміка за роками», «Динаміка показників»;
- таблиця «Скарги»;
- додаткові елементи відбору.

За період з 01.01.2022 по 12.08.2022 випадки встановлення уповноваженими особами Офісу Генерального прокурора дискримінаційних умов тендерної документації та обмеження конкуренції відсутні. Скарг до Постійно діючої адміністративної колегії АМКУ не надходило.

Визначення Замовником – Офісом Генерального прокурора очікуваної вартості предмета закупівлі товарів, робіт та послуг здійснюється із застосуванням Примірної методики, затвердженої наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18.02.2020 № 275.

Також з метою формування об'єктивної очікуваної вартості предмета закупівлі відповідальними особами проводяться ринкові консультації, під час яких направляються учасникам ринку повідомлення (анкети, запити, запрошення до обговорення тощо) з описом необхідних та бажаних вимог до предмета закупівлі для подальшого отримання комерційних пропозицій. Слід зазначити, що надсилання таких повідомлень (анкет, запитів, запрошень) не тягне за собою виникнення зобов'язань з боку замовника щодо надання переваг учасникам ринку, які брали участь у ринкових консультаціях.

Також здійснюється перевірка та аналіз контрагентів за допомогою онлайн - сервісу «YouControl», який формується на основі актуальних даних з офіційних інформаційних джерел. Суб'єкти господарської діяльності перевіряються на предмет фінансових ризиків, кінцевих бенефіціарних власників, негативних згадок в медіа, даних про заборгованість, податкові та інші перевірки тощо.

Відповідно до статті 11 Закону та на виконання Антикорупційної програми наказом Генерального прокурора № 162 від 19.08.2022 утворено робочу групу для розгляду тендерних пропозицій/пропозицій, участі у проведенні переговорів у разі здійснення переговорної процедури, до складу якої входить і представник Генеральної інспекції.

Головою робочої групи у кожному конкретному випадку буде одна з уповноважених осіб, відповідальних за організацію та проведення процедур закупівель / спрощених закупівель. Робоча група буде забезпечувати:

- у разі необхідності підготовку тендерної документації, оголошення про проведення спрощеної закупівлі та вимог до предмета закупівлі;
- розгляд тендерних пропозицій / пропозицій, участі у проведенні переговорів при здійсненні переговорної процедури.

Пунктом 14 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено

можливість порушення вимог антикорупційного законодавства посадовими особами Тренінгового центру прокурорів України (входить до сфери управління Офісу Генерального прокурора).

На виконання вказаного пункту вжито ряд заходів щодо приведення відомчих організаційно-розпорядчих актів у відповідність зі змінами у законодавстві, системі прокуратури та структурі її органів, а також із належного врегулювання діяльності та розмежування повноважень прокуратур різних рівнів, визначення порядку їх реалізації.

Зокрема, розроблено та забезпечено прийняття в новій редакції наказу Генерального прокурора від 07.02.2022 № 20 «Про організацію перевірки фактів подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та повідомлення НАЗК про випадки неподання чи несвоєчасного подання декларацій».

Згідно з цим наказом відповідальним підрозділом за перевірку фактів подання декларацій, у тому числі працівниками Тренінгового центру прокурорів України, призначення яких на посади здійснюється Генеральним прокурором, а також повідомлення НАЗК про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій визначено Генеральну інспекцію.

Крім того, в жовтні 2021 року розроблено проект Порядку організації роботи з питань внутрішньої безпеки в органах прокуратури (далі - Порядок), в якому визначені питання здійснення Генеральною інспекцією контролю за дотриманням законодавства у сфері запобігання корупції, у тому числі розгляду повідомлень про порушення працівниками Тренінгового центру прокурорів України вимог Закону України «Про запобігання корупції».

Наразі здійснюється доопрацювання проекту Порядку з урахуванням пропозицій і зауважень, наданих самостійними структурними підрозділами Офісу Генерального прокурора, після чого його буде скеровано для остаточного узгодження.

Пунктом 15 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури як корупційний ризик визначено можливість порушення гарантії конфіденційності даних про викривачів, які повідомляють про можливі факти порушень вимог Закону України «Про запобігання корупції» через внутрішні канали.

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо упорядкування окремих питань захисту викривачів» від 01.06.2021 № 1502-IX внесені відповідні зміни до Закону з метою запровадження Єдиного порталу повідомлень викривачів (далі - Єдиний портал), держателем якого визначено НАЗК.

Згідно із Законом до початку роботи Єдиного порталу повідомлення приймаються через канали та розглядаються в порядку, який діяв до прийняття цього Закону.

Відповідно до ст. 53-1 Закону подання повідомлень (у тому числі анонімних) через внутрішні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону здійснюється через відкритий для цілодобового доступу Єдиний портал та

спеціальні телефонні лінії.

Згідно з ч. 3 ст. 53-2 Закону повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону, здійснене через зовнішні або внутрішні канали повідомлення такої інформації, підлягає попередньому розгляду уповноваженою особою у строк не більше десяти робочих днів з дня внесення цієї інформації до Єдиного порталу.

Держателем та відповідальним за адміністрування Єдиного порталу є НАЗК, яке встановлює порядок його ведення.

Слід зазначити, що Генеральна інспекція в листопаді 2021 року у взаємодії з НАЗК взяла активну участь у тестуванні Єдиного порталу. На теперішній час він остаточно не розпочав свою роботу, тому розробка організаційно-розпорядчого документа, який би визначав алгоритм отримання та попереднього розгляду (перевірки) повідомлень викривачів, які надходять внутрішніми каналами, до початку роботи Єдиного порталу є недоцільною.

Це пов'язано з тим, що як надходження повідомлень для попереднього розгляду, так і надання інформації за його результатами, буде здійснюватися через Єдиний портал.

Моніторинг виконання антикорупційної програми Офісу Генерального прокурора на 2021–2022 роки свідчить про позитивну динаміку заходів, спрямованих на усунення (мінімізацію) корупційних ризиків, та навчальних заходів, систематичну роботу обласних прокуратур на цьому напрямку.

Ураховуючи вищевикладене, вважати пункти 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури виконаними, а пункти 8, 12, 13 такими, виконання яких триває.

З огляду на об'єктивні обставини пропоную строк виконання заходів, передбачених пунктами 9, 11, 14, 15 додатка № 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури продовжити до грудня 2022 року.

**Голова Комісії з оцінки корупційних ризиків
у діяльності органів прокуратури
заступник начальника управління внутрішньої
безпеки Генеральної інспекції**

С. Кравець